

**Kiŋwakti ki kəmsini kə Bəəl nī
nyaka i kijuŋni ki
Kələn
Gia yə yi kə i Kiŋwakti ki Kələn
ki kəmsini kələ mə**

Bəəl nī nyaka kiŋwakti ki kəmsini kələ i kijuŋni ki bəni bə bumni i Kələn, a num i jobi wə bəŋgəkə nī yisi ka dzəki i wi bəh kijuŋni kiwə. Bəni bədəkə i kijuŋni kələ wə nī kə bə dza ka gukuliki kəm Bəəl. Ayakalə, Bəəl nyaka i chusi a ŋgain kəŋki lə nalə a bəh bə nūmki i dzaka kimu.

Kiŋwakti kələ dzakaki tsəki i ninshin si Bəəl nī tsaki kijuŋni kiwə a bə wēli kaŋ yibə i bəni bə Klistus bə Judea bə bə nī kə i ŋgəkə wə. I kimbu kigəksini ki kiŋwakti kələ mə Bəəl nyaka yeiŋ kəm gia yə yi chusiki a ŋgain kə waiŋ faaŋni wi Jisəs Klistus wi ŋkəŋ. Wi ni dzakaki lə kəm bəni bədəkə twesi i Kələn ni dza ka yaksi gwu yibə a, akə bə bwa bə ntum bə Jisəs bə ŋkəŋ, dzaka a Bəəl kəkə na waiŋ faaŋni wi Klistus wi ŋkəŋ.

Kifwu ki gia kə ki kə i kiŋwakti kələ mə

1:1-11 Kin'yisi

1:12-7:16 Bəəl bəh kijuŋni ki bəni bə bumni i Kələn

8:1-9:15 Kinya i gamti bəni bə Klistus i Judea

10:1-13:10 Bəəl dzaka kəm gia yə yi chusiki a ŋgain kə waiŋ wi ntum wi Jisəs Klistus wi ŋkəŋ

13:11-14 Kiŋgəksi

¹ Akō mih Bəəl, mih kō wain̄ ntum wi Klistus Jisōs i kiŋkəŋ ki Nyō wə. Akō buku wain̄nih wibukumbēiŋ Timōti. Mih nyakaki kiŋwakti kələ i kijun̄ni ki bəni bə Nyō i Kōlen, bəh i bəni bə akō bə Nyō bəchi bə kimbu ki Akēya wə kichi.

² Nyō Tii wibukumbēiŋ bəh Bah Jisōs Klistus chūsi shōm yindzəŋni i mbēiŋ, chu nya mbēiŋ bəh kimbəiŋni.

Nyō wə wi dəsiki shóm

³ Kiŋkəksi nūmki i Nyō wə wi kō Nyō ayaka num Tii wi Bah wibukumbēiŋ Jisōs Klistus. Wi num Tii nshēiŋ, chu num Nyō wə wi dəsiki shóm yi bəni i gia yichi wə.

⁴ Akō wi wə wi si dəsi shóm yibukumbēiŋ i bəŋgəkə bəbukumbēiŋ wə bəchi ka bukumbēiŋ kiəki tə i dəsiki shóm yi bəni bədəkə, jəbi wə bə kō i na bənain̄ bəŋgəkə wə. Bukumbēiŋ kələ i kiə i dəsiki yaka num bəh ndəsi wə Nyō kō wi dəsi lə shóm yibukumbēiŋ yeiŋ.

⁵ Buku kiəki lə a asi bəŋgəkə bə Klistus kō i buku wə nalə, akō yaka si Nyō tsəki dzəh i Klistus wə i dəsiki shóm yibuku tə nalə.

⁶ Buku kabə num i bilun̄ wə, akō i dəsi shóm yimbēiŋ bəh bwīli mbēiŋ. Bə kabə dəsi shóm yibuku, yaka kō i fə a shóm yimbēiŋ dəki. Yələ ni fə mbēiŋ kaŋa shōm i numki i mbəiŋni wə, i kintəŋ ki bəŋgəkə bə mbēiŋ yeiŋki asi buku yeiŋki.

⁷ Gia yə buku tseiŋki tsəki a ninshin̄ kiə kəm mbēiŋ gia yidəkə kəkə i bi lansi nəŋni buku. Buku kiəki lə asi mbēiŋ yeiŋki bəŋgəkə aka buku, mbēiŋ tə ni kaŋa lə shóm yi dəli asi buku kaŋaki.

⁸ Bwa bə nih bəbuku buku kəŋki kə a mbeinj nūmki mbeinj kīə kə ŋkaiŋni wi ŋgəkə wə buku nī wəkə i tumi ki Esia wə. Ŋkaiŋni wi ŋgəkə wi ləkəki wə wi nī dzə i buku nī tsəki lə ŋga bibuku nalə i dzəh yə buku ni kiəki a yibuku kaa lə.

⁹ I yi ŋkəŋ wə, buku nī kiəki a yi num a buku ki kpiyiki lə. Ayakalə, yələ nī num yaka i fə a buku kīəki a buku kəkə i yəkəli a yibuku wə, a buku yəkəli i Nyə wə. Akə wi mi wə wi dzasiki bəni i kpi wə.

¹⁰ Wi wə wi nī bwili buku i ŋkaiŋni wəməka ŋgəkə wə, kpi nī kə yi si fwuli, wi bi baanŋki a bwiliki. Buku jiə mfi bibuku i wi a wi ni baanŋ kə i bwiliki buku jəbi wichi,

¹¹ asi mbeinj kaŋaki ni gamtiki buku bəh ntsa wimbəinj. Ayakadəinj, bəni bəduli ka bi nyaki kiyəŋni i Nyə kəm buku kəm gia yindzəŋni yə wi bəiŋsi buku yeinj, kəm ntsa wi bəni bəduli.

Gia yə yi nī fə ka Bəəl kwuni kinŋwaka ki ki nyani

¹² Gia kələ yə buku ghaŋsiki gwu yeinj, shəm yibuku təbi buku kəm yi. Yi num a, nəni kibuku i fa mbi wə, na i kighə i mbeinj, kə ki baiŋni, bəh kinŋkəŋ si Nyə nəŋki. Buku fəki kimfə biəli kə mfi bi mbi wələ. Buku fəki biəli num ŋga biə bi kə bi Nyə.

¹³ Akə gia yə buku kəkə i nyakaki gia yidəkə i mbeinj chi chi a kəbi a yə mbeinj kə i fa kiə yi. Mih kwakaki a mbeinj bi fa kiə lə yi yichi,

¹⁴ asi mbeinj kə mbeinj kiə lə buku i liə twesi, ka jəbi wə Bah wibukumbeinj Jisəs bi dzəki, mbeinj ka bi ghaŋsiki gwu bəh buku asi buku bi ghaŋsiki gwu bəh mbeinj.

15 Si mih nī kiə yələ yakadəiŋ məŋni kə, mih bə nəŋ i yisi dzə buku i mbəiŋ wə, ka mbəiŋ kwati mbee wuŋ wi dzəni wi kəmsini.

16 Mih nī fasiki a, jəbi wə mih nəŋki i tsə i Masedōnia, mih ni tsə dzəh i mbəiŋ wə, bəh a jəbi wə mih fiəniki mih ni tsə dzəh i mbəiŋ wə, mbəiŋ ni gamti mih i nnyani wuŋ wə i tsə i Judea.

17 Mbəiŋ kwākaki asi mih nī fasiki yaka a mih ni dzə tsə lə dzəh i mbəiŋ wə, mih na dzə a mih nī fasiki yaka mih fə num nəni a? Ma a jəbi wə mih kakaki gia mih ka kakaki i dzəh yi mi wi fa kuku wə wi kə i bum gia a, “Aaŋ” i fiəni nəiŋ yi a fəiŋ wə a, “Aayi” a?

18 I yi ŋkəŋ wə, si Nyə kə wi ŋkəŋ, gia yə buku dzakaki i mbəiŋ si num kə yə buku kə i bum a, “Aaŋ” i fiəni nəiŋ a, “Aayi.”

19 Yi num yaka kəm Jiśos Klistus Waiŋ Nyə wə buku bə Silas bəh Timəti nī fukuki kəm wi i mbəiŋ kintəəŋ kəkə wə wi ka bum gia a, “Aaŋ” i fiəni nəiŋ a, “Aayi.” I wi wə si num a, “Aaŋ” jəbi wichi.

20 Mbəiŋ kiəki a, akə gia yə Klistus fə yi chusi a Nyə bum a “Aaŋ” i biŋkaka bi bichi. Akə kəm yələ buku si tsə dzəh i Klistus wə i dzaka i Nyə a “Yi nūm ayaka.” Akə lə si buku si tumyi bikum bi.

21 A num Nyə wə wi təm buku təm* tə mbəiŋ, bukumbeŋ ləkə i Klistus wə. Wi kə wi sabibwili bukumbeŋ ka jiə chi chi.

22 Wi jiə kinchəsi ki i bukumbeŋ wə a num Kiŋ'waka ki si wi jiə i shəm yibukumbeŋ mə ka njikəli wi kpaŋ wi i biəiŋ bichi biə bukumbeŋ bi kwatiki.

* **1:21** Yudəkə a, “i fiənisi” bukumbeŋ.

²³ Mih kələ i bəəŋ Nyə i num mbeenŋ nsaka wuŋ a mih ni ka chu dzə dəkə i Kōlen num kəm mih nī nəŋki i bee mbeinŋ.

²⁴ Yi kəkə a buku bwaŋki num bwaŋni i mbeinŋ si kimum kimbēinŋ kaŋaki i numki. Buku yinŋniki nəmki num nəmni i mbeinŋ i dzə bəh ndzəŋni i mbeinŋ. Buku kiə a mbeinŋ num ndzəŋ i kimum kimbēinŋ wə.

2

¹ Ayakadəinŋ, mih jiə a mih ni chu fiəni laa kə njikə i mbeinŋ, wə wi kə i ni dzə mbeinŋ bəh ləli.

² Mih ka dza fə a mbeinŋ wəkəki ləli, a ni chu numki bəndə bə kə i fə a mih wəkəki ndzəŋni a kəbi a mbeinŋ mih fə a mbeinŋ wəkəki ləli a?

³ Akə gia yə yi nī fə ka mih nyaka kinŋwakti kə i dzəh yə mih nyaka yeinŋ. Yi nī num yakadəinŋ ka jəbi wə mih dzə i mbeinŋ, mih ma ni kwati ləli bidəkə num bi dzəki i mbeinŋ bə mbeinŋ si kə i fə a mih wəkəki num ndzəŋni, kəm mih kiəki lə na bindzəŋ kəm mbeinŋ bəchi a ndzəŋni biŋ kə ndzəŋni bimbeinŋ bəchi.

⁴ Mbeinŋ kiəki a kinŋwakti kə kə num mih nī nyaka ləli num i mih wə nalə, shəm ji mih, num mindəm jikə i dzəkəh yinŋ cheinŋ. Mih nī ka nyaka yakadəinŋ i fə lə a mbeinŋ wəkəki num ləli. A nī kə i fə a mbeinŋ kiə kinŋkəŋ kiləkəli kə mih kaŋaki i mbeinŋ.

Bə dalinya mi wə wi gbə

⁵ A kabə num a mi widəkə nī dzə bəh ləli, yaka ləli biwə nī kəkə a mih shəŋ. I dzəh yidəkə wə yi nī kə tə i mbeinŋ bəchi. (Yələ məŋ gia yə mih kə i lə tsəsi yeinŋ beinŋ nalə).

⁶ Ngəkə wələ mbeinj bəduli nya i mi wiwə yaka wi kpeinj yaka.

⁷ I liə mbeinj kələ i dālinya kiŋgbə ki, i fə ka shəm yi dāki, ka nshēinj yiduli ma wə wə wəni.

⁸ Ayakadəinj, mih kwuŋki kaŋ i mbeinj a mbeinj fə wi kīa a mbeinj kəŋki lə wi.

⁹ Fa kə gia yə yi nī fə mih ka mih nyaka kiŋwakti kə i mbeinj i məm wəkə mbeinj, a mbeinj wəkəki lə i mih i gia yichi wə a.

¹⁰ Mbeinj ka dalinya ŋgbə wi mi, mih tə ni dalinya. Mih ka dalinya gia, gia kabə num i dalinya, mih dalinya i Klistus nshinj kəm mbeinj.

¹¹ Bukumbeinj fəki yakadəinj ka Satan ma ni dza liə yeinj wə i kaŋa ŋga i buku mbeinj beinj. Bukumbeinj məniki kə si wi si weli.

Gia yi Nyə kəmyiki bəni i dzáh dzáh wə

¹² A nī kə jəbi wə mih nī tsə buku i kwili wi Təwas wə i fuku ntum wi ndzəŋni kəm Klistus feinj, Bah weli dzaka ki juŋ i mih i nəm nnəm wi feinj.

¹³ Ayakalə, mih na kaŋa shəm yidəli, kəm mih nī ka yeinj dəkə waiŋnih wuŋ Taytus feinj i wəkə kəm mbeinj. Ayakadəinj, mih ka bəni i bə a bə bəsi, ka dzə i Masedonia.

¹⁴ Ayakalə, kiyəŋni kə i Nyə wə wi si tsə i buku mbeinj nshinj i Klistus wə jəbi wichi, nya mbəete buku biəli ka bəni bə wi tumdzi i di bi jum wə. Ayaka wi tsə təli i buku mbeinj wə waŋ ntum wiwə kəm Klistus i di bichi wə ayaka bə kiə wi, tsəŋə yi fwuli ka tsəŋə yi njiəŋ bə kpa.

¹⁵ Buku kə aka tsəŋə yi njiəŋ yi Klistus i Nyə, i kintəŋ ki bəni bə bə bwiliki bə bəh bə bə lakyi num lakyini.

16 I bəni bə bə kə bə laka tsəŋə yələ si dzə num bəh kpi i bə. Ayaka i bəni bə bə kə bə bəiŋ tsəŋə yələ dzəkɪ num bəh nəni i bə. Si yi kə yaka, akə ndə wə wi kə wi kpein i fə ŋkaiŋni wi nəm wələ a?

17 Buku kəkə ka bəni bəduli bə bə dzə gia yi Nyə yi fiəni chu gia yi shi, i nyaniki taŋniki taŋnini. Buku kə fibuku bəni num bə chiŋni i Klistus wə, fuku gia yi Nyə i wi Nyə nshiŋ bəh shəm yi baiŋni ka bəni bə wi faaŋ, bə num i wi nshiŋ.

3

Kimfəkə ki miŋkaiŋ mikpu bəh mimfiaŋ

1 Mih dzakaki yələ lə, yaka yi kə a mbəiŋ nəŋki a buku chu fiəni chūsi gwu yibuku i mbəiŋ chusini a? Ma a buku nəŋki biŋwakti si bəni bədəkə nəŋki ŋkaiŋni biŋwakti biə bi nyə i buku wə nabə i mbəiŋ wə bi chusi bəni bə buku kə bə a?

2 Mbəiŋ mwi kə biŋwakti bibuku biə bə nyaka i shəm yibuku wə ka mi wichi kələ i kiə bəh i fa.

3 Mbəiŋ chūsiki a mbəiŋ kə biŋwakti bi Klistus biə buku nyaka. Biŋwakti biələ kəkə biə bə nyaka num bə gaali ki kiŋwakti. Bə nyaka num bə Kiŋ'waka ki Nyə kə ki kaŋaki nəni. Bə ka nyaka dəkə num i baŋ bitəh wə. Bə nyaka num i baŋ wə num shóm yi bəni.

4 Gia yələ kə yə buku dzakaki buku məŋ kə i Nyə nshiŋ tsə dzəh i Klistus wə.

5 Yi məŋ a buku kpein i numki a buku fə gia yidəkə yə buku kə i dza i dzakaki a yi bukuki i buku wə. A fə Nyə na ka buku kpein.

6 Wi fə buku kpein i nəmki i gia yi miŋkaiŋ mimfiaŋ wə. Miŋkaiŋ mələ məŋ mə mə biəliki num bənchi bə bə nŋ nyaka bəh kaŋ. Akə num bi

Kiŋ'waka ki Baiŋni. Bənchi bə nī dzəki num bəh kpi. Ayakalə, Kiŋ'waka nya num nōni i bəni.

⁷ Dzəh yikpu yə bə nī fəki gia yeiŋ kə num bə nī fa bənchi bəwə bəh kaŋ i kitəh wə. Jəbi wə Muses nī dzəki bəh bənchi bələ bəni bə Islae nī kəkə i chu tseiŋ shi bi, kəm baiŋni bi Nyə biə bi nī baiŋki i shi bi wə. A kabə num a dzəh yikpu yə nī dzəki num bəh kpi, dzə kaŋa baiŋni bi Nyə, baiŋni biələ num biə bi nī baiŋki laka tsə num lakani,

⁸ yaka kə a baiŋni biwə i dzəh yə bə fəki gia yeiŋ, a num yi Kiŋ'waka ki Baiŋni ma baiŋni biwə ma ni tsəki baiŋni bidəkə biə tsəni a?

⁹ A kabə num a dzəh yə bə nī fəki gia yeiŋ nī dzəki num bəh gia yə yi ləkəki lə bəni i ŋgəkə wə, yi nī dzəki bəh baiŋni bi Nyə, yaka kə a dzəh yə bə fəki gia yeiŋ yi num dzəh yə Nyə dzəki bəni yeiŋ a bə kə chəŋ i wi nshiŋ, bi ma kaŋa baiŋni bi tsə biəmaka tsəni!

¹⁰ Nkəŋ biwə kə a, fiəŋ fiə fi nī dzəki fi kaŋa baiŋni bi Nyə laksi lə baiŋni bi kəm baiŋni bimum dzə tsə biəmaka.

¹¹ A nī kə a fiəŋ fiə fi nī laka dzə bəh baiŋni bi Nyə, yaka kə a baiŋni bi fiəŋ fiə fi dzəki i baəŋ kpamu, bi duki tsəki biəmaka tsəni!

¹² Si buku kiə yakadəiŋ məŋni kə yi, buku bə fuku chu lwa kə.

¹³ Buku kəkə ka Muses wə wi nī baŋki shi bi bəh mbuŋ i fə a bəni bə Islae ma tseiŋki baiŋni biwə i shi bi wə si bi nyumiki kaaki tsəki.

¹⁴ Ayakalə, bəni bəwə kə num mfi bibə nī baŋ. Na i dzə buku bidaiŋ, bə si fa gia i Kiŋwakti ki Miŋkaiŋ Mikpu mə, jəbi wə bə wəkə fiəŋ fidəkə ka numki num fi baŋ mfi bibə. Akə a i Klistus wə bə kə i

dzɔbwili fiɛŋ fiwɔ fi baŋki.

¹⁵ Na i dzə buku bidaiŋ, jɔbi wə bə faki gia i Kiŋwakti ki Muses mə, fiɛŋ fiwɔ ka numki fɛiŋ fi baŋ mfi bibɔ.

¹⁶ Ayakalə, jɔbi wə mi ka fiəni num i Bah wə, bə ka dzɔbwili fiɛŋ fiə fi baŋki shi bi.

¹⁷ Bah wələ kɔ Kiŋ'waka, na faiŋ Kiŋ'waka kələ kɔ, yaka bəni ni buku lə i mfa wə.

¹⁸ Yi kɔ a bukumbɛiŋ bəchi bə bə kɔ fiɛŋ fidəkɔ chu baŋ kə shi bibukumbɛiŋ kɔ baiŋni bi Bah baiŋ i bukumbɛiŋ wə bi fəki bukumbɛiŋ kwuni tsə a ninshiŋ ninshiŋ, bwəsi num wi. Nkwuni wələ fəki Bah wə wi kɔ Kiŋ'waka ki baiŋni.

4

Kiba ki ntum wi ndzəŋni i kəŋə yi nshwaiŋ mə

¹ Ayakadəiŋ, si buku kwati nəm wələ lə num a kwasi Nyɔ nshɛiŋ ka nya i buku, shəm kəkə i dəki buku bəh wi.

² Buku nyəkɔ jum i gia yə bəni fəki i nyumi wə a num yi kiŋgəmni. Buku nəiŋma dzəh yi fwɔkyini. Buku jiəkɔ kə ntəkə i gia yi Nyɔ wə. Buku si dzaka ŋkəŋ i daiŋ wə, chusi gwu yibuku i mi wichi i Nyɔ nshiŋ, ka bɔ kələ i kwaka kiə bəni bə buku kɔ bɔ.

³ Yi kabə num na a ntum wi ndzəŋni wələ buku fukuki kɔ gia yi nyumini, yaka yi nyumi shəŋ a bəni bə bɔ lakaki num lakani.

⁴ I bəmaka bəni bə bɔ ka bum dəkə gia yələ, kɔ num Satan wə wi kɔ nyɔ wi mbi wələ baŋ mfi bibɔ bi bə ji. Wi fə lə ka bɔ ma yəiŋki baiŋni bi ntum wi ndzəŋni wə wi kɔ kəm kiŋkəkni ki Klistus wə wi kɔ kimbwəsi ki Nyɔ mwi.

⁵ Mbein̄ kīaki a buku fukuki kə kəm bə gwu yibuku. Buku fukuki num kəm Klistus Jisəs a wi kə Bah. Ayaka buku num fibuku a bəni bə bə nəmki i mbein̄ kəm Jisəs.

⁶ Nyɔ wə wi n̄ dzaka a,
 “Bain̄ni bāin̄ki i jisi wə”,
 a num a Nyɔ wiwə wə wi fə a bain̄ni bi bain̄ki i shóm yibuku mə i bain̄si buku i fə a buku kīa kin̄kəkni ki Nyɔ kə ki kə i shi bi Jisəs Klistus wə.

⁷ Kiba ki biein̄ biələ kə i gwu yibuku wə, ayakalə buku num fibuku a kəŋə yi nshwain̄. Buku kə yakadəin̄ ka yi chusiki a ŋga biələ bi tsəki ŋga bichi i buku wə kə bi Nyɔ a num kə bibuku.

⁸ Bəŋgəkə jikəli buku bimbū bichi, ayakalə bə kəbi i bwinyi buku. Buku si dza mfi bibuku laka ayakalə shóm kpi kə buku.

⁹ Bə si bwan̄ gvu i buku chein̄, ayakalə Nyɔ dali kə buku. Bə si kwu twein̄ lə buku ayaka buku gbəyi i kuku, ayakalə buku kpi kə.

¹⁰ Buku si nyani kpi ŋkain̄ni wi kpi yi Jisəs jəbi wichi, ka bə kələ i bi yēin̄ki tə nəni ki Jisəs i gwu yibuku wə.

¹¹ Si buku nəki, yi kə a buku shi kə a dzaka ki kpi wə jəbi wichi kəm Jisəs, ka nəni ki Jisəs kələ i chusiki i kiwini kibuku kələ wə.

¹² Ayakadəin̄, buku ka kpiki kpi, ayakalə kpi yibuku yələ dzə num bəh nəni i mbein̄.

¹³ Buku jiə shəm i Nyɔ wə asi mi widəkə n̄ jiə si yi kə bə nyaka a,

“Mih bum ka mih dzakaki”,
 buku tə kə buku bum ka buku dzakaki.

¹⁴ Buku kiaki lə a, wi wə wi n̄ dzasi Bah wibukumbēin̄ Jisəs i kpi wə, bi dzasi lə tə

bukumbēiŋ bə bə kə bəh Jisəs i kpi wə, dzə buku bəh mbēiŋ tə tsə jiə i wi nshin.

¹⁵ Gia yələ yichi numki kōm mbēiŋ, ka si kiŋkōŋ ki Nyə ni waŋki tsəki i bəni bəduli wə, fə a kiyōŋni kə bəni nyaki i Nyə ni kpeiŋsiki, kiŋkōksi kiwə tsə i wi.

Biēiŋ biə bukumbēiŋ yeiŋki yi tsəki num tsəni

¹⁶ Akə gia yə gwu kpiki buku. Na ayaka nyam yibuku yi gwu yələ səkəki tsəki a twesi twesi, shóm yibuku kwuni fiəni chu yimfiāŋ chəkə bichi.

¹⁷ Bəŋgəkə bənchin bələ buku yeiŋki i jəbi wi juli wələ wə, kə a bə keiŋsiki buku num i kinsanli kindzōŋni kimbūm kə buku bi wəkəki jəbi wichi kə mi widəkə kəkə i bi sini.

¹⁸ Ayakadəiŋ, buku ka jiə dəkə mfi bibuku i biēiŋ biə bə yeiŋki. Buku jiə num i biēiŋ biə bə yeiŋki kə bi, kōm biēiŋ biə bukumbēiŋ yeiŋki lə kə biə bi tsəki num tsəni, ayakalə i biə bukumbēiŋ yeiŋki kə bi, akə biə bi kaŋaki kə kiŋgōksi.

5

Gwu yimfiāŋ yə bə bi kwatiki i beiŋ

¹ Bukumbēiŋ kiəki a bə ka shakyi kintaŋ kə ki kə gwu yibukumbēiŋ yə bukumbēiŋ nōki yeiŋ fa kuku, ma bukumbēiŋ kaŋaki juŋ yi Nyə maka bə maa bəh kaŋ. Yəmaaka num juŋ yi beiŋ, yi num i bi numki kiŋgōksi kəbi.

² Si bukumbēiŋ kə fa i liə bukumbēiŋ kwiniŋki lə, kōm bukumbēiŋ nəŋki na bəh ŋga a bə lōh juŋ yi beiŋ yə i bukumbēiŋ wə ka mbuŋ.

³ A bi numki jəbi wə bə bi ləhki yi i bukumbēiŋ wə, ma bukumbēiŋ bi ma chu numki bəh gwu yi yəə.

⁴ Si bukumbēiŋ keiŋki bə nɔ i kintan̄ kə mə, bəŋgəkə bə bukumbēiŋ yeiŋki bə fəki bukumbēiŋ kwɪŋ bəh ŋga. Yi mən̄ a bukumbēiŋ nən̄ki a bə bāayi bəmbuŋ bə bɔ kɔ i gwu yibukumbēiŋ wə. Bukumbēiŋ nən̄ki a bə lōh num bə beŋ i bukumbēiŋ wə ka nɔni kə ki bi kaŋaki kə kiŋgaksi m̄ə gwu yə yi kɔ i kpi.

⁵ Nyɔ kɔ wə wi keiŋsi bukumbēiŋ i kwati biēiŋ biələ, wi nya bukumbēiŋ bəh Kiŋ'waka ki Baiŋni ka njikəli wi kraŋ i biēiŋ bichi biə wi jiə i bukumbēiŋ.

⁶ Ayakadəiŋ, buku ka numki jəbi wichi kiə gia yələ na mən̄ni kə. Buku kiəki lə a si buku nɔki i gwu yələ wə i mbi wələ wə, buku kɔ na i dzəh yi dəəŋ i Bah wə.

⁷ Buku fəki gia num kəm shəm yə buku jiə i Nyɔ wə, a num kə kəm buku yeiŋki wi.

⁸ Buku kaŋaki kə mən̄ni i gia yələ wə, yi ndzəŋki lə a buku bee gwu yələ, i tsə numki buku bəh Bah i kwili wi wə.

⁹ Yi kɔ a kəŋ buku numki bəh wi i kwili wi wə, nabə a buku keiŋki fa kuku, yaka kɔ a gia yə buku tseiŋki i yi wə, kɔ i fəki ka wi wəkəki ndzəŋni.

¹⁰ Mbēiŋ kiəki a bukumbēiŋ bəchi kaŋaki i bi nūm i Klistus nshiŋ wi sāka bukumbēiŋ, ka mi wimu wimu bi kwati ŋgəm wi i gia yə wi n̄i fəki i gwu yələ wə, kəŋ a numki yindzəŋni nabə yichu.

Nəm i fəki ka bəni keiŋsiki gia chəŋ bəh Nyɔ

¹¹ Si buku kiəki kəm gia yə yi kɔ i lwaki Bah, buku məm̄si i fə a bəni nūm i dzəh. Nyɔ lansiki kiəki lə bindzəŋ bəni bə buku kɔ bɔ. Mih kwakaki a mbēiŋ tə kiəki lə na bindzəŋ i shóm yimbēiŋ mə bəni bə buku kɔ bɔ.

12 Si buku dzakaki lə yi mən̄ a buku nən̄ki i chu jum wə i fukuki fiən̄ fiə buku kə fi i mbein̄. Buku nyaki a dzəh i mbein̄ i ghan̄siki gwu kəm buku. Ayakadəin̄, mbein̄ ka ni kwati gia yə mbein̄ kə i chukuli bəni bə bə kəksiki bəni bə bə yaksiki gwu i gia yə bə yein̄ki i bəni wə bəh dzəkəh, a kəbi yə yi kə i shóm yibə mə.

13 A kabə num a kifwu kibuku nyaniki kə, yaka ki nyaniki kə kəm Nyə. A kabə num a ki nəmki lə, yaka ki nəmki kəm mbein̄.

14 Gia yə yi fəki ka buku tsəki i ninshin̄ bəh gia yə buku fəki akə kin̄kən̄ ki Klistus kə wi kan̄aki i bukumbein̄. Buku fəki yaka kəm buku lansi bum a mi wimu ni kpi i bəni bəchi bein̄, ka yi bi numki a bəni bəchi kə num bə kpi tə.

15 Wi n̄ kpi i bəni bəchi bein̄ ka bə bə kein̄ki bəwəm, bə ma n̄ki i yibə wə. Ayakalə, ka bə bə kein̄ki bə nə nəni bə ni n̄ki i wə wi n̄ kpi fiəni dza i kpi wə kəm bə.

16 Ayakadəin̄, i yisi i liə i tsə, buku chu tsein̄ki kə mi i dzəh yi mi wiwəm wə. Na yaka yi kabə num a buku n̄ num tsein̄ Klistus i dzəh yi mi wiwəm wə, i liə buku chu tsein̄ki kə wi i dzəh yiwə wə yaka.

17 Gia yə yi kə, kə a mi wə wi chin̄ni bəh Klistus, wi si num lə mi wimfian̄. Gia yikpu yichi tsə lə, yimfian̄ dzə.

18 Yələ lə yichi kə mfə wi Nyə wə wi fiəni dzə bukumbein̄ i wi wə asi wi n̄ kein̄si gia bukumbein̄ bə tsə dzəh i Klistus wə. Ayaka wi nya buku bəh nəm i fəki ka bəni kein̄siki gia bəh Nyə.

19 Yi kə a, akə i Klistus wə Nyə n̄ kein̄siki gia bəh bəni i mbi wələ wə ka bə fiəni chu bəh wi. Ayaka

wi chu ŋgwuŋ kə kpaŋ i chu bibə wə. Asi wi nŋ fə yakadəiŋ ka nya ntum wi wi keiŋsini gia i buku kaŋ, a buku fūkuki i bəni.

²⁰ Bə buku lə fa i di bi Klistus wə, ayaka Nyə tsə i buku wə tsa bəni. Ayaka buku kwuŋki kaŋ i mbeiŋ i yeŋi wi Klistus wə a mbeiŋ fiəni kēiŋsiki gia yimbeiŋ bəh Nyə.

²¹ Akə kəm bukumbeiŋ wi Nyə nŋ fə Klistus wə wi nŋ kiəki kə chu, i num chu, ka bukumbeiŋ bi dzə num chəŋ i Nyə nshiŋ kəm wi.

6

Bəŋgəkə bə Bəəl waiŋ ntum wi Jiśəs Klistus nŋ yeiŋ

¹ Si buku chiŋniki nəmki bəh Nyə, buku bə kwuŋ tə kaŋ i mbeiŋ a kiə mbeiŋ ki dzə kə shəm yindzəŋni yə Nyə chusiki i mbeiŋ a yi fiəni chu gia yi kilələ.

² Nyə nŋ kə wi dzaka a,

“Jəbi wə, jəbi wiwə mwi nŋ dzə kpeiŋ, mih nya ntuni i wə.

Chəkə bi bwilini nŋ dzə kpeiŋ mih gamti wə.”

Mbeiŋ wəkəli, i liə kə jəbi wi ndzəŋni, wələ num chəkə bi mbwili.

³ Buku fəki kə gia yə yi kə i kəŋki dzəh yi mi widəkə. Buku fəki yakadəiŋ ka bə bi ma yeiŋ ŋgbə widəkə i nəm wibuku wə.

⁴ Ayakalə, buku chusi gwu yibuku i dzəh yichi wə a buku kə bəni bə nəm bə Nyə. Buku chusi i dzəh yə buku kaŋaki shəm yeiŋ nalə i bəŋgəkə bəchi bə buku yeiŋki, bəh i jəbi wə gia ləkəki bəh jəbi wə dzəh lansi məŋ.

⁵ Bəni si tweiŋ lə buku, dza jəbi widəkə jiə buku i juŋ yi nsəŋ mə, bəni dza dzə nəŋ buku bəh ndani.

Buku si chəkə gwu i nəm wə, buku dza nchəkə nə bəh ntsəŋə, i jəbi widəkə wə buku kpi dzəŋ.

⁶ Buku chusiki tə a buku kə bəni bə nəm bə Nyə i dzəh yibuku yi nəni yə yi baiŋki bəh si buku kiəki gia kəm Nyə, bəh si buku kaŋaki shəm, bəh si buku kaŋaki shóm yindzəŋni i bəni wə. Buku nəki biəli asi Kiŋ'waka ki Baiŋni chusiki, buku kəŋ bəni bəh kiŋkəŋ ki ŋkəŋ.

⁷ Buku si dzaka shəŋ a ndzaka wi ŋkəŋ, fə gia i ŋga bi Nyə wə. Buku si kaŋa nəni ki chəŋ ki num ka biəiŋ bi jum i tseiŋ yiləkəli wə bəh i tseiŋ yi kimiəkə wə.

⁸ Buku si chusi lə bəni bə buku kə, kəŋ bəni kəksiki buku kəŋ bə ma kəksiki, kəŋ bə dzakaki gia yichu kəm buku nabə yindzəŋni. Bəni si dzə buku a buku kə bəni bəntəkə, ayakalə buku num bəni bə ŋkəŋ.

⁹ Bəni si dza num ka bə kiəki kə buku, ayakalə bəni kiəki lə buku na bindzəŋ. Buku si dza yeiŋ a buku kə biəiŋ bi kpili, ayakalə mbəiŋ yeiŋ buku keiŋ bəwəm. Bəni si dza nya ŋəkə i buku, ayakalə bə wəwə kə buku.

¹⁰ Buku kə aka bəni bə bə kə i nshəiŋ wə, ayakalə buku laŋ jəbi wichi, num aka bəni bə kifuu, ayakalə buku fə bəni bəduli num bəni bə kpə. Buku si num aka buku kaŋaki kə na fiəŋ fidəkə, ayakalə buku kaŋa biəiŋ bichi.

¹¹ Bəni bə Kōlen, buku dzaka lə i mbəiŋ, na nyumi gia yidəkə. Buku wəli shóm yibuku yasi yi i mbəiŋ.

¹² A ka baŋ dəkə buku shóm yibuku i mbəiŋ. A baŋ mbəiŋ shóm yimbəiŋ i buku.

¹³ Mih dzakaki i mbəiŋ ka bwa bəŋ a, mbəiŋ fə a liŋ asi buku si fə i mbəiŋ, wəli tə shóm yimbəiŋ i

buku, asi buku wēliki i mbein̄.

Kiə mi wi bumni ki ch̄in̄ni kə bəh mi wə wi kəkə mi wi bumni

¹⁴ Kiə mbein̄ ki ch̄in̄ni kə bəh bəni bə bə ka bum dəkə. Yi kə a gia yi chəŋ bəh yichu kə nyani dəin̄ i numki fiēŋ fimu a? Baiŋni bəh jisi kə dəin̄ i kaŋaki kichin̄ni a?

¹⁵ Yi kə a Klistus bəh Belial* kə dəin̄ i numki dzaka kimu a? Fiēŋ fiə fi kə ch̄in̄ni mi wi bumni bəh wə wi ka bum dəkə kə na nə?

¹⁶ Juŋ yi mfə gia yi Nyə yi kə kaŋaki nə i fə bəh miməsə mi mbi wələ a? Mbein̄ kiəki a bukumbein̄ kə juŋ yi fəni yi gia yi Nyə yə yi kaŋaki nəni. Yələ lə num asi Nyə n̄ dzaka a,

“Mih ni nəki i bə wə,
nyani i bə kintəəŋ.

Mih kə Nyə wibə,
bə num bəni mbəŋ.”

¹⁷ Ayakadəin̄, Bah dzakaki a,

“Mbein̄ b̄uku i bə kintəəŋ, mbein̄ n̄mki chi chi i bə

Wə.

Kiə mbein̄ ki k̄əm kə fiēŋ fi kinyeŋ,

ayaka mih n̄ ka dzə mbein̄.

¹⁸ Mih ni numki Ba wimbēin̄,

mbein̄ num bwa mbəŋ bənyuku bəh bəkaŋa.

Yələ gia dzaka Bah wə wi kaŋaki N̄ga Bichi.”

7

¹ Nsēin̄ yin̄ yi shəm, si Nyə kə wi nya bin̄kaka biələ i bukumbein̄ lə, bukumbein̄ w̄kə bw̄ili biēin̄ bichi biə bi bəkəliki gwu yibukumbein̄ bəh kin̄'waka

* **6:15** Yeli wələ a Belial kə yeli wi Satan widəko.

kibukumbēiŋ. Bukumbēiŋ bāiŋki i tsê būku asi bukumbēiŋ nōki i nlwa wi Nyō wə.

Bəəl wəkə ndzəŋni a bəni bə Kōlen kwuni shóm yibə

² Mbeŋ wēli shóm yimbēiŋ i buku. Buku ka fə dəkə gia yichu yidəkə i mi widəkə. Buku ka seiŋsi dəkə fiēŋ fi mi widəkə, na i dzi fiēŋ fi mi widəkə.

³ Mih dzakaki kə lə a mih jiəki mbeŋ i ŋgəkə wə. Mih si dzaka lə i mbeŋ a mbeŋ kə shóm yibuku, kəŋ a numki i kpi nabə i baan wiwəm, bukumbēiŋ ni baan a chiŋni wə.

⁴ Mih jiə shóm yin i mbeŋ nalə. Mih kaŋaki lə kiŋghaŋsi ki gwu kimbūm kəm mbeŋ. Shóm yin dəkə lə nalə kəm mbeŋ. I kintəəŋ ki bəŋgəkə bəchi bə buku yeiŋki mih wəkəki num a ndzəŋni.

⁵ Na si buku nī liə i kwili wi Masedōnia wə, buku nī ka waka. Buku nī kwatiki bəŋgəkə bimbū bichi. Bəni nī nəŋki lə buku bəh dzaka, buku kaŋa nlwa i shóm yibuku wə.

⁶ Ayakalə, Nyō wə wi dəsiki shóm yi bəni bə bə kə i nsheŋ wə dəsi shóm yibuku bəh ndzə wə Taytus nī dzə.

⁷ A nī kəkə a ndzə wi shəŋ wə wi nī dəsi shóm yibuku. A nī kə tə dzəh yə mbeŋ nī dəsi tə shóm yi yeiŋ. Wi nī fuku i buku a mbeŋ nəŋki lə nalə i yeiŋ mih, bəh si mbeŋ kə bəh nsheŋ i mbeŋ wə i gia yə yi nī num, bəh si mbeŋ kaŋaki kiŋkəŋ i mih. Si mih wəkə yakadəiŋ, mih bə wəkə ndzəŋni nalə.

⁸ A kabə num na a kiŋwakti kə mih nī nyaka i mbeŋ nī fə a mbeŋ numki nsheŋ nsheŋ, yaka yi nyaki kə mih bəh ŋgəkə. Ayakalə, yi nī nya mih bəh ŋgəkə, kəm mih yeiŋki a kiŋwakti kiŋ kə nī fə

mbeinj b́a num nsheinj nsheinj. Ayakalə, mbeinj n̄i kə a nsheinj nsheinj a i jəbi wi juli wə.

⁹ Mih ka wəkəki ndzəŋni i liə, a num kə kəm mbeinj n̄i kə bəh nsheinj. Akə kəm nsheinj yələ n̄i fə mbeinj kwuni shóm yimbeinj. Mbeinj n̄i kaŋaki nsheinj a num i dzəh yə Nyə nəŋki. Ayakadəinj, buku n̄i ka fə dəkə gia yichu yidəkə i mbeinj.

¹⁰ Mi kabə kaŋaki nsheinj i dzəh yə Nyə nəŋki, ma yi ni fə wi kwuni shəm yi. Ayaka yələ ni dzə num bəh mbəinj i wi, yi ni dzə kə bəh gia yə wi ni dəkə gwu yeinj. Ayakalə, mi kabə kaŋaki nsheinj a num i dzəh yi bəni bə mbi wə, ma yi ni dzə num bəh kpi i wi.

¹¹ Mbeinj yēinj gia yə nsheinj yə a num yə Nyə nəŋki dzə bəh yi i mbeinj. Mbeinj yēinj si mbeinj dzə gia bəh shəm yi shilini. Mbeinj yēinj tə si mbeinj fə gia yichi i chusi a mbeinj kaŋaki kə kaŋ i gia yichu wə. Mbeinj yēinj si gia yiwə lə mbeinj. Mbeinj yēinj nlwa wə mbeinj kaŋa. Mbeinj yēinj shóm yimbum yə mbeinj kaŋaki i yēinj i mih wə. Mbeinj yēinj shóm yə mbeinj kaŋaki i fə gia yi chəŋ. Mbeinj yēinj tə ŋkain̄ni wi ŋgəkə wə mbeinj n̄i nyaki i mi wə wi n̄i ŋgbə. I gia yichi wə mbeinj chusi a mbeinj kaŋaki kə kaŋ i gia yiwə wə nalə.

¹² Ayakadəinj, namana yaka si mih n̄i nyaka kinwakti kə i mbeinj yi məŋ a mih n̄i nyaka kəm wə wi n̄i fə i fikpəŋ, nabə wə bə n̄i fə fikpəŋ i wi. Mih n̄i nyaka ka mbeinj kə i chūsi gwu yimbeinj i Nyə nshinj a mbeinj nya gwu yimbeinj i buku.

¹³ Ayakadəinj, yələ fə shəm yibuku b́a də.

I kpəinj̄si i shəm yi dəli yiwə wə, buku chu wəkə ndzəŋni nalə kəm kinsəŋli kə Taytus wəkəki kəm mbeinj bəchi fə shəm yi b́a də.

¹⁴ Na si mih nī ghaṅsiki gwu kōm mbein i Taytus, mbein nī ka ṅgəmsi dəkə mih. Kinḡhaṅsi ki gwu kə buku nī shiki ghaṅsiki kōm mbein i Taytus ki chusi a, akə kinḡkəṅ. Yi num a liṅ si gia yichi yə buku nī shiki dzakaki i mbein kə tə ṅkəṅ.

¹⁵ Wi Taytus si yinṭi asi mbein bəchi nī wəkəki i wi, bəh si mbein nī dzə wi bəh nlwa nəṅni, wi ni chu kəṅ lə mbein tsə kaasi.

¹⁶ Mih tə wəkəki lə ndzəṅni kōm mih jiə mfi mbin i mbein, tsə kaasi.

8

Ntəfi si bəni bə bumni kə i nyāki kinya i bəni bədəkə

¹ Bwa bə nih bəbuku, buku nəṅki a mbein kīə gia yə ṅgamti wi Nyə fə i bijunṅni bi bəni bə bumni bə bə kə i kimbu ki Masedənia.

² Bəṅgəkə bələkəli məmsi lə bə na bəh ṅga. Ayakalə, kinsanḡli kimbun kə bə kaṅaki fə bə weli kaṅ yibə yichi i bəni bədəkə nalə, na si bə kə i kifuu kiləkəli kintəəṅ.

³ Gia yə mih kə i dzaka kə a, a nī kwaka bə a bə nyā kinya asi ṅga bibə kə. Jəbi wə bə nī nəṅki i nya bə nya bi dutsə si bə nī kə i nya.

⁴ Bə ni tsa i buku bəh shəm yibə yichi a buku nyā bə bəh dzəh i jiə kaṅ i nəm wələ i təbi bəni bə akə bə Nyə.

⁵ Bə nī fə gia i dzəh yə buku nī kwakaki kə a bə kələ i fə. Bə nī yisi nya num gwu yibə i Bah, ka nya tə i buku si Nyə nəṅki.

⁶ Ayakadəin, buku ka tsa Taytus asi wi nī yisi nəm wələ i mbein kintəəṅ, a wi tsəki a ninshin i gāmṭi mbein i kaasi nəm wi ṅgamti wələ.

⁷ Si mbeinj taksiki kiaki i fə gia yichi na bindzəŋ, gia yə yi kə i kimbu ki bumni wə, yə yi kə i kimbu ki dzakani wə, yə yi kə i kimbu ki mfi wə, yə yi kə i kimbu kinjəŋ i fə gia, bəh yə i kimbu kinjəŋ kimbeinj i buku, buku bə nəŋ a mbeinj lansi kiə tə i weli kaŋ yimbeinj nalə i nəm wi ŋgamti wələ.

⁸ Mih dzakaki kə yələ nya num nchi. Mih məmki i yeinj tə a kinjəŋ kimbeinj kə tə ki ŋkəŋ i sini bəh kinjəŋ kə bəni bədəkə kaŋaki i fəki gia yidəkə yeinj.

⁹ Mbeinj si kiə lə shəm yindzəŋni yə Bah wibukumbəinj Jisəs Klistus nŋ kaŋaki. Na yaka si wi nŋ kə mi wimum yi dza num a wi fiəni chu mi wi kifuu kəm mbeinj, ka kifuu ki fə mbeinj fiəni chu bəni bəmbum.

¹⁰ I gia yələ wə kəm kinya mih nəŋki i nya wuŋ ntəfi. Yi kə chəŋ a, akə mbeinj bə mbeinj ni yisi i jia yi tsəni wə i fə gia yidəkə, a kəbi shəŋ a fəki gia, mbeinj tə kə bəni bə ninshinj i yisi kaŋa kinjəŋ i fə gia yidəkə.

¹¹ Mbeinj tsəki a bəh yi i ninshinj mbeinj kaasi nəm wiwə, ka jəbi wə mbeinj bi ka kaasi biəli fiəŋ fiə mbeinj kaŋaki, yi bi ka nyani gvu wimu bəh kinjəŋ kə mbeinj kaŋaki i fə gia yidəkə.

¹² Mbeinj kiaki a mi kabə kaŋa kinjəŋ i nya, ma Nyə ni dzə kinya kiwə biəli fiəŋ fiə wəmaka si kaŋaki i nya, wi biəli kə biəŋ biə mi kaŋaki kə.

¹³ Mih dzakaki kə yələ a jəbi wə mbeinj nyaki i gamti bəni bədəkə mbeinj kpi lə kpini. Akə gia i fə bimbu bichi numki a liŋ.

¹⁴ Si mbeinj kaŋaki biəŋ i liə bi shuku i kuku, ayaka bəni bədəkə dzaa, mbeinj kələ i gəmti bə. Ka jəbi wə bə ni kwati tə bi dutsə, mbeinj dzaa, bə ni gamti mbeinj. Ayakadəinj, bimbu biwə bichi ni num

liŋ.

¹⁵ Yi kō asi bə nyaka a,
 “Mi wə wi nī juŋni bi dutsə,
 nī ka kwati dəkə bi dutsəsi.
 Ayaka mi wə wi juŋni twəsi,
 nī ka kwati dəkə bi senitsə.”

Bəəl faaŋ Taytus i Kōlen

¹⁶ Mih nyaki kiyəŋni i Nyə wə wi jiə kiŋkəŋ
 kimbein i shəm yi Taytus wə yi num a liŋ ka yə mih
 kaŋaki i mbein.

¹⁷ Wi ka bum dəkə i dzə i mbein kəm alə a buku
 tsa wi. Wi dzəki i mbein i kiŋkwaka ki wə, asi wi nī
 kō wi si kaŋa lə kiŋkəŋ nalə i mbein.

¹⁸ Buku faaŋki wi bəh waiŋnih wibuku wə bə
 kiəki wi nalə i kintəəŋ ki bijuŋni bi bəni bə bumni
 bichi kəm ntum wi ndzəŋni wə wi nyaniki fukuki.

¹⁹ A kōbi a yəmaka shəŋ kəm wi. Wi kō tə mi wə
 bijuŋni bi bəni bə bumni kō bə babwili a wi nyaniki
 buku bə si buku nyaniki fəki nəm kəm ŋgamti wələ.
 Nəm wələ kō i fə a bəni nyaki kiŋkəksi i Bah mwi,
 bəh i chusi a buku kaŋaki lə shəm i gamti bəni
 bədəkə.

²⁰ Buku kəŋki kə a gia yidəkə numki yə mi widəkə
 dzakaki kəm buku kəm kinya kimbum kələ buku
 nəmki yein lə.

²¹ Buku məmsi na bindzəŋ i fə num gia yə yi kō
 chəŋ a kōbi a i Bah nshin shəŋ. Buku məmsiki i fə
 yi chəŋ tə i bəni nshin.

²² Buku faaŋki tə waiŋnih wibuku widəkə bəh bə,
 num buku məmsi lə wi kiŋkani kiduli i dzəh yiduli
 wə, ka yein a wi kaŋaki lə shəm i fəki gia. I liə wi
 kaŋaki lə kiŋkəŋ nalə i mbein, kəm wi jiə shəm i
 mbein wə nalə.

²³ Mi ka Taytus kō mi wə buku wi nyaniki gvu wimu wi chu num tə mi wə buku wi nōmki fiēŋ fimu, i gamtiki mbeiŋ. I kimbu ki bwa bə nih bəbuku bədəkō bələ, bō kō bəni bə ntum bə bijuŋni bi bəni bə bumni ayaka bō fə ka kiŋkəkni tsəki i Klistus wə.

²⁴ Ayakadəiŋ, mbeiŋ chūsi kiŋkəŋ kimbeiŋ i bō, ka bijuŋni bi bəni bə bumni yēiŋ a ŋghanŋsi wi gvu wə buku nī ghanŋsiki kōm mbeiŋ kō chəŋ.

9

Nyō kəŋki lə mi wə wi nyaki kinya ki bəh kinsanŋli

¹ Yi si chu kəkə i mih i nyāka i mbeiŋ kōm nōm wələ i tōbiki bəni bə akō bə Nyō i Judea.

² Mih kiəkə lə a mbeiŋ kaŋaki lə kiŋkəŋ i tōbi bō. Ayaka akō gia yiwo yə mih ghanŋsiki gvu i bəni bə Masedōnia kōm mbeiŋ, dzaka a mbeiŋ i kimbu ki Akeya wə nī kō num mbeiŋ nī keiŋsi lō i tōbi bō a keiŋ na i jia yi tsəni wə. Kiŋkəŋ kə mbeiŋ kaŋaki i nyaki ki fə tə shóm yi bəni bəduli i bō kintəəŋ dza beiŋ i nya wə.

³ Ayakalə, mih faaŋki bwa bə nih bəbukumbēiŋ bələ i mbeiŋ ka kiŋghanŋsi ki gvu kə buku kaŋaki kōm mbeiŋ i gia yələ wə ma ni numki gia yi kilələ. Mih faaŋki bō i mbeiŋ ka mbeiŋ numki num mbeiŋ keiŋsi gvu asi mih nī dzaka a mbeiŋ num.

⁴ Asi mōŋ yaka, yi dzə num a mih bəh bəni bə Masedōnia bədəkō ka nyə i dzə yeiŋ mbeiŋ maka mbeiŋ keiŋsi gvu, ma kiŋgəmni kiwo ni num dəiŋ i buku wə, i kighə i mbeiŋ bə buku jiəkə fwu i mbeiŋ a?

⁵ Akō gia yə yi fə a mih kwaka a yi ndzəŋki lə a mih tsa bwa bə nih bəbukumbēiŋ bələ a bō dzə i

ninshin i dzê kêin̄si kinya kələ jōbi keiŋ wə mbein̄ n̄i kaka i nya. Ayakadəin̄, kinya kiwə n̄i numki num mbein̄ kein̄si lə a, akə kinya kə mbein̄ nyaki bəh kin̄kəŋ kimbein̄, a kəbi a bə chiniki mbein̄ chinini.

⁶ Mbein̄ kwāka gia yələ, mi wə wi gbeli twesi, wi bi kəh a twesi, mi wə wi gbeli biduli, bi kəh tə biduli.

⁷ Mi wimu wimu i mbein̄ wə kan̄jaki i nyā si wi kə wi kwaka i shəm yi wə. Mi ma nyāki wi gūku gwu nabə nyaki ka bə chiniki wi chin̄ni. Mbein̄ k̄l̄aki a Nyə kəŋki mi wə wi nyaki bəh kinsan̄li.

⁸ Nyə kələ i duksi mbein̄ bəh biēin̄ bichi i f̄a a bi duki, ka mbein̄ ni kwatiki biēin̄ bichi jōbi wichi bi kpein̄ i mbein̄ bəchi, ka mbein̄ f̄aki bənəm bə ndzəŋni bəchi yein̄.

⁹ Yi kə asi bə nyaka a,
 “Wi shuku kinya shukuni i bəni bə kifuu,
 mfə wi wi chəŋ bi baan̄ a numki jōbi wichi.”

¹⁰ Nyə wə wi nyaki ŋgəkə i mi wi khə bəh biēin̄ bidzini bə dzi, wi ni nya tə wi chu kpein̄si bəŋgəkə bə biēin̄ bimbein̄, wi ni fə n̄oni kimbein̄ ki chəŋ ni dzə bəh ŋkəh widuli.

¹¹ Nyə ni fə tə ma mbein̄ numki bəni bəmbum i dzəh̄ yichi wə, i fə a mbein̄ weli kan̄ yimbein̄ i bəni ka bəni ni nyaki kiyəŋni i Nyə jōbi wə bə ni kwati kinya kələ i kan̄ yibuku wə.

¹² Nəm wimbēin̄ wi ndzəŋni wələ mbein̄ nəmki, lə dzəki kə a bəh gia yə bəni bə bə kə bə Nyə nəŋki shəŋ, wi f̄aki tə bəni ka nyaki kiyəŋni i Nyə i dzəh̄ yiduli wə.

¹³ Nəm wələ ni chusi lə bəni bə mbein̄ kə bə, ayaka bəni ni kəksiki Nyə tum bikum bi i ŋ'wəkə wə mbein̄ wəkəki ntum wi ndzəŋni wələ kəm Klistus

wə mbeinj tɔbiki wi. Bɔ num i bi tum tɔ bikum bi Nyɔ asi mbeinj weli kanj i bɔ bəh i bəni bədəkɔ wə bəchi.

¹⁴ Bɔ ni tsaki i mbeinj, shóm yibɔ num i mbeinj wə nalə kəm ŋgamti wi Nyɔ wə wi kɔ i mbeinj wə du ka tsaki tsəni.

¹⁵ Bukumbəinj nyāki kiyəŋni i Nyɔ i kinya ki kimum kə wi kɔ wi nya mi kɔbi i fuku.

10

A sainjwili Nyɔ Bɔɔl a wi nŋm wainj wi ntum wi Jisəs Klistus

¹ Mih Bɔɔl mwi, kwuŋki kanj i mbeinj i kimbəni wə bəh i dzəh yi bənini i Klistus wə. Akɔ mih wə bə dzakaki a jɔbi wə mih kɔ i dzəh yi dəəŋ mih ka dzakaki gia mih bwanj i mbeinj, jɔbi wə mih dzə i mbeinj nshinj, mih ka bəniki.

² Mih tsaki mbeinj tsani a jɔbi wə mih ni dzə, kiə mbeinj ma ni fə a mih ləki bəh mbeinj, si mih kɔ i ləki bəh bəni bə bɔ kwakaki a bɔ fəki gia biəli num kinjkwaka ki bəni bə mbi wələ.

³ Akɔ ŋkəŋ a buku nɔki i mbi wələ wə, ayakalə buku jwəki kə jum yibuku si bəni bə mbi wələ jwəki.

⁴ Biəinj biə buku jwəki jum yibuku yeinj a kəkə bi mbi wələ. Biəinj biə buku jwəki jum yeinj bi kanja ŋga bi nyə dzə i Nyɔ wə, i bwinyiki di kiləkəli yeinj.

⁵ Buku si dzɔ biəinj bi jum biələ bwinyi bəŋgukuli bə bəni ŋgukuliki yeinj, shisi na kinainj kinjhanj si ki gwu kə ki banjki bəni i kiə Nyɔ, tum dzi binjkwaka bi bəni fə bi wəkɔ num i Klistus.

⁶ Jɔbi wə mbeinj chusi a mbeinj si wəkɔ lɔ i Klistus bəh shóm yimbəinj yichi, i jɔbi wiwɔ wə buku ka ni

nya ḡgəkə i mi wichi wə wi kēiŋki wi ləkə bəh fwu i Klistus.

⁷ Mbein̄ tsēin̄ gia yə yi kə i mbein̄ nshin̄! Mi ka kiəki na ḡkəŋ a ḡgain̄ kə mi wi Klistus, wi kīəki a si wi kə mi wi Klistus, kə ayaka tə si buku kə.

⁸ Mih ka lansi dza kabə ghaŋsi gwu twesi kəm ḡga biə buku kaŋaki a num biə Bah nya, mih ma ni numki bəh kiŋgəmni. ḡga biələ kə i maa mbein̄ maani bəh bi a kəbi i shakyi mbein̄ shakyini.

⁹ Mih nəŋki kə a, yi chūsiki ka mih gumsiki mbein̄ bəh biŋwakti mbin̄.

¹⁰ Mih dzakaki yələ kəm bəni bədəkə dzakaki kəm mih a, “Wi si nyaka biŋwakti bi ləkə bi lə, ayakalə jəbi wə wi dzə i bəni nshin̄ wi ka bəniki, ayaka ndzaka wi si kpein̄ni kə.”

¹¹ Bəmaka bəni kīəki a gia yə buku dzakaki i biŋwakti wə jəbi wə buku kəkə fēin̄, akə a yi buku ni fə i jəbi wə buku dzə.

¹² Buku si sini kə bəh i fəkəniki gwu yibuku bəh bəni bədəkə bə bə dzakaki bəh dzaka kibə fiēŋ fiə bə kə fi. Asi bə si sini gwu yibə a bə bə chu fəkəni gwu yibə a bə bə yi chusiki a bə kiəki kə gia yidəkə.

¹³ Yi Buku kə buku ghaŋsiki kə gwu i dan̄ ji. Buku ghaŋsiki gəksiki i ji biə Nyə nya i buku kaŋ i nəm i dzə buku na i mbein̄ wə.

¹⁴ Buku si dan̄ kə num ji si buku dzəki bukuki i mbein̄ wə. Buku nī kə bəni bə ninshin̄ bə bə nī nyani bəh ntum wi ndzəŋni kəm Klistus i dzə buku i mbein̄ wə.

¹⁵ Buku ghaŋsiki kə gwu tsə ji, yi num a buku ghaŋsiki kə i nəm wə a fə bəni bədəkə. Ayakalə, gia yə buku tsein̄ki tsəki i ninshin̄ kiə si bumni bimbein̄

kōki tsāki a ninshin, kō a lin si kimbu kibuku ki nōm i mbein kintān ni kōki tsāki tō i ninshin bindzōn.

¹⁶ Ayakadain, buku ka ni dan si tsō di bimbein tsāni i fukuki tsāki ntum wi ndzōn ni tsō i bimbu bidōkō wə, yi chu num kō a buku ghan siki gwu i bənōm bə bə nōm i di bi mi widōkō wə.

¹⁷ Yi kō num asi bə nyaka a,
 “Jōbi wə mi chōkōki kijum,
 wi chōkōki num i gia yə a fə Bah yi.”

¹⁸ A kōkō mi wə wi chusiki gwu yi a ngain kō mi wi chōn wi kō mi wi chōn i Bah nshin. Akō num mi wə Bah yein ki a wi kō chōn i wi nshin.

11

*Bəal bəh bəni bə bə nyiki ntakə a bə kə bwa bə ntum
 bə Jisəs*

¹ Mih tsaki a mbein bēe mih ma mih dzaka ndzaka wi kiyun lə twesi. Mntee mbein bēe!

² Mih kanjaki lə dzākəh yi bukuni yi Nyō bəh mbein. Mbein kō i mih ka shu wi wainkpan ni wə wi kein ki ayaka, wə mih kō mih kaka i nya wi i minyuku wimu wə wi kō Klistus.

³ Ayakalə, mih lwaki a lin asi jun nī weli fwōkyi Iff, bə bi bōn shakyiki lə mfi bimbein i bee dzəh yə yi kō yi nkōn num tō yi bain ni yə mbein biəliki Klistus yein.

⁴ Mih dzakaki lə kōm mbein dzōki a gia yichi dzōni. Mi ka dza dzə kabə fukuki kōm Jisəs widōkō chi a kōbi wə buku nī fukuki i mbein, nabə i kin'waka kidōkō chi a kōbi kə mbein nī dzō i Nyō, nabə ntum wi ndzōn ni widōkō chi a kōbi wə mbein nī dzō i buku, yaka mbein ni dzōki a dzōni.

⁵ Mih kwakaki kə a bəni bə mbeinj bəŋki a bə kə bəkətu bə bwa bə ntum bə Jisəs a bə tsəki lə mih.

⁶ Yi kabə num na a mih kiə kə ndzaka wə bəh lani num lanini, yəmaka məŋ a mih kiəki kə gia yidəkə kəm Nyə. Yələ kə gia num buku nī chusi lə yi i mbeinj i dzəh yichi wə bəh i gia yichi wə.

⁷ Si mih nī fukuki ntum wi ndzəŋni wi Nyə i mbeinj kilələ ŋgəm widəkə kəbi, yaka kə a mih nī fə num chu i shisi gwu yinj yaka, ka mih dzasi mbeinj i beinj na?

⁸ Mih kələ i dzaka a mih nī chwəki num chwəni i kijunni ki bəni bə bumni bədəkə wə, si mih nī dzəki ŋgamti i bə, nəm num i mbeinj.

⁹ Jəbi wə mih nī kə bəh bukumbəinj, mih nī ka jiə dəkə ntia widəkə i mi widəkə i mbeinj wə, jəbi wə mih nī dzaki fiəŋ. Bwa bə nih bəbuku bə bə nī nyə dzə i Masedonia nī nyaki lə biəinj bichi biə mih nī nəŋki. Ayakadəinj, i gia yichi wə mih nī nəinj i jiə ntia i mbeinj wə. Ayaka yi kə asi mih ni nəinjki yaka.

¹⁰ Asi ŋkəŋ wi Klistus kə i mih wə, mi widəkə kəkə i bimbu bimbeinj wə i Akəya wə wi kə i baŋ dzaka kəŋŋ i gia yə mih ghaŋsiki gwu yeinj.

¹¹ Mih nī nəinjki ŋgamti i mbeinj lə kəm nə a? Yaka mih kəŋki kə mbeinj na? Mih kəŋki lə mbeinj nalə Nyə kiə yakadəinj.

¹² Gia yə mih fəki mih ni baŋ a fəki, ka mih təinjki gvu yi bəni bə bə nəŋki i dzəki a buku bə kə liŋ bəh mih i gia yə bə ghaŋsiki gwu yeinj.

¹³ Bəmaka bəni kəkə bwa bə faaŋni bə Klistus bə ŋkəŋ. Bə kə bəni bə nəm bə fwəyini. Bə dzə Klistus kəŋ i shi cheinj a bə kə bwa bu bə ntum.

¹⁴ Ayaka yələ chu məŋ gia yi kaŋyini. Na Satan mwi si kəŋ lə naka i shi cheinj a ŋgain kə chinda wi

mbaiŋ.

¹⁵ Ayakadaiŋ, a kəkə gia yimfian jōbi wə bəni bu bə nōm kwuni gwu yibə i num ka bəni bə bə laniki bəni si nōni ki chəŋ kə. Kiŋgəksi kibə bi numki asi kimfə kibə kə.

Bəal ghaŋsi gwu kəm bəŋgəkə bə wi ni yeiŋki

¹⁶ Mih chu chukuli a, kiə mi ki dzə kə mih a mih kə kiyuŋ. Ayakalə, mbeiŋ ka dzə na mih ka kiyuŋ, mbeiŋ dzə mih asi mbeiŋ kə i dzə kiyuŋ, ka mih tə ni ghaŋsi gwu twesi ka kiyuŋ.

¹⁷ Gia yə mih dzakaki kəm yi mih ghaŋsi gwu yeiŋ beiŋ lwa kə, mih dzakaki kə bəh ŋga bi Bah. Mih dzakaki aka kiyuŋ.

¹⁸ Si bəni bəduli ghaŋsiki gwu i dzəh yi bəni bə mbi wələ, yaka mih tə ni ghaŋsiki lə yiŋ gwu.

¹⁹ Mih dzakaki yələ kəm mbeiŋ dzəki biyuŋ bəh kinsaŋli dzaka a mbeiŋ kaŋaki lə mfi!

²⁰ Mbeiŋ bee a bəni dzəki mbeiŋ mbeiŋ fiəni chu mfá yibə, ka bə dziki i mbeiŋ wə yaka i mbeiŋ beiŋ, ghaŋsi gwu, tweiŋ kaŋ i mbeiŋ fuŋ.

²¹ Mih kaŋaki lə i dzaka a, kiŋgəmni kwaki lə mih a buku ni yiŋni kə fibuku bəni bə kikipəŋ fə kə yaka!

Ayakalə, gia yidəkə kabə num yə mi məmsi i ghaŋsiki gwu yeiŋ, yaka mih tə ni məmsi lə i ghaŋsi gwu i yəmaka wə.

²² Bəni bəwə kabə num bəni bə Hibulu, yaka mih tə kə widəkə. Bə kabə num bəni bə Islae, yaka mih tə kə widəkə. Bə kabə num bəni i chwəŋkijun ki Ablaham wə, yaka mih tə kə widəkə.

²³ Bə kabə num bəni bə nōm bə Klistus, yaka mih tə tsəki lə bə tsəni i yəmaka wə. (Mih lansiki dzakaki yələ ka mi wi dzali). Mih nōm lə tsə bə

bəchi, mih tsə i nsəŋ mə tsə bə, bə tweiŋ mih tsə bə, kpi tsə mih i ŋkaiŋni ŋkaiŋni wə.

24 Bəju tweiŋ mih bəh miŋgaŋa num bəkwi kiŋkani kite, ntwēiŋ wimu num a baan a figbaŋa fimu i buku miŋgaŋa mbaŋnyani. 25 Bəlum tweiŋ lə mih kiŋkani kitali bəh bəmbəŋ, bəni bədəkə tumyi mih bəh kitəh ŋkpaŋni wimu. Ngwuki shakyi kiŋkani kitali bəh mih, mih nə i kinchwə kimum kintəŋ nchəkə buku shi feiŋ.

26 I bənyani bəduli bə mih nyani mih bəiŋ i nləŋ wi bəkə, mih bəiŋ i kpi i bəji kaŋ, mih bəiŋ i kpi i kintəŋ ki bəni mbeŋ bə kwili, bəh i kintəŋ ki bəni bə dzəni wə, mih bəiŋ i kpi i kintəŋ ki kwili mə, mih bəiŋ i kpi i chwa, mih bəiŋ i kpi i kinchwə kimum kintəŋ, mih bəiŋ tə i kpi i bwa bə nih bə ntəkə kintəŋ.

27 Mih nəm na bəh ŋga bəŋŋ ka wəkə i gwu yiŋ wə. Mih nə bəh ntsəŋə i kiŋkani kiduli wə. Mih yeiŋ fiŋ fiə bə bəŋŋi a dzəŋ bəh kindəŋ ki wəmn̄i. Mih nə kaŋ yiduli dzi kə fiŋ, nə i fiəkə wə mbuŋ kəbi.

28 I chu kpeiŋsi i yəməka beiŋ, mih kə i ntiə cheiŋ chəkə bichi kəm bə biŋkwaka biə mih kaŋaki i bijuŋni bi bəni bə bumni bəchi.

29 Jəbi wə mi kabə bəhyi, mih tə ka bəhyiki. Mi ka fə mi widəkə fə chu yi ka ləki mih nalə.

30 Yi kabə num a mih kaŋaki lə i ghaŋsiki gwu, mih ni ghaŋsiki i gia yə yi chusiki mbəhyi wuŋ.

31 Nyə kiəkə lə a mih nyiki kə ntəkə. Akə wi Nyə wi Ba wi Bah Jisəs. Kiŋkəksi nūm i wi jəbi wichi kiŋgəksi kəbi.

32 A n̄i kə i jəbi wə mih n̄i kə i Damaskus, mi wi nsaka wə wi n̄i kə i ŋkuŋ Aletas cheiŋ ni dzaka a

bəni gbô mih i dzaka ki mbainj kikkwili wiwə i kwâ mih.

³³ Ayakalə, bəni dzə mih jiə i kah mə, ka bwili shisi mih i dzənjə yi mbainj wə, mih ka təsi buku i wi kaŋ.

12

Biəiŋ ka ndəmsi bəh yə Bah nī chusiki i Bəəl

¹ Mih kaŋaki lə i ghaŋsiki gwu i tsəki a ninshin na yaka si mbee widəkə kəkə yeiŋ. Mih ki tsəki a ninshin i dzakaki kəm biəiŋ ka ndəmsi bəh biəiŋ bi nyumini biə Bah nī chusiki i mih.

² Mih kiəki lə mi wi Klistus widəkə wə Nyə nī chufi dzə wi ka yaka tsə bəh wi i bein i biyəmti bitali wə.* Daiŋ kə jía jwəfi ntsə yina si gia yiwə nī num. (Yuwidəkə wi nī yaka feiŋ bəh gwu yi, ma wi nī kəkə i gwu yi wə, mih kiəki kə. A kiəki a Nyə shəŋ).

³ Mih nəŋki i chu kpeiŋsi a, mih kiəki lə mi wiwə, (yuwidəkə wi nī yaka i gwu yi wə, ma wi nī ka yaka dəkə i gwu yi wə, mih kiəki kə. A kiəki a Nyə shəŋ).

⁴ Nyə nī chufi wi yaka tsə bəh wi i di bi kinsaŋli bi Nyə wə, wi wəkə gia feiŋ a num yə mi kəkə i dzaka. Ayaka gia yiwə num yə bə ka nya dəkə ŋga i mi wiwəm i dzaka.

⁵ Akə mi ka wəmaka mih kə i ghaŋsiki gwu kəm wi. Mih ni ghaŋsiki kə gwu kəm gwu yin, a kəbi a mih ni ghaŋsiki kəm mbəhyi wuŋ.

⁶ Yi kabə num a mih nəŋki i ghaŋsiki gwu kəm gwu yin, mih ma ni num ka kiyuŋ, kəm gia yə mih ni dzakaki kə ŋkəŋ. Ayakalə, mih nəiŋ i fə yəmaka, ka mi widəkə ma ni kaŋaki kiŋkwaka kidəkə chi kəm

* **12:2** Bəju kaŋaki kimbun a bein kə biyəmti bitali.

mih tsə yə wi yeiŋki i mih bəh yə wi si wəkə mih dzaka.

⁷ Ayakalə, i fə a mih ma dza ghâŋsiki gwu nalə kəm gia yi kaŋyini yə Nyə n̄ chusi i mih, wi n̄ kə wi faaŋ ŋkaiŋni wi faka widəkə bi dzə bwan̄yi nyam yiŋ yi gwu. Bifaka biələ n̄ kə chinda wi Satan si wi n̄jŋsiki mih, i fə ka mih ma dza ghâŋsiki gwu.

⁸ Mih dza tsa Bah kiŋkani kitali a wi dzô bw̄li yi i mih wə.

⁹ Ayakalə, wi chukuli i mih a, “Ŋgamti wuŋ wə mih nya i wə wi kp̄eiŋ, kəm ŋga biŋ si nəm i mi tsə bw̄li fw̄ i j̄obi wə wi bəhyiki.” Ayakadəiŋ, mih ni wəkəki lə kinsan̄li chu ghaŋsi gwu kəm mbəhyi wuŋ tsə tsəni ka ŋga bi Klistus kələ i nəmki i gwu yiŋ wə.

¹⁰ Yi kə a mih san̄liki lə bəh mbəhyi wuŋ bəh bəntəyi bə bə təyiki mih yeiŋ bəh bəŋgəkə bə mih yeiŋki bəh gwu yə bəni bwan̄ki i mih cheiŋ bəh bəŋgəkə bə bə biələki mih kəm Klistus. Mih wəkəki ndzəŋni yaka kəm j̄obi wə mih bəhki, yaka i j̄obi wiwə wə mih ka ləkəki.

Kiŋkəŋ kə Bəəl n̄ kaŋaki i kiŋuŋni ki bəni bə bumni bə Kōlen

¹¹ Mih kə mih dza fiəni kiyuŋ! Ayakalə, a fə mb̄eiŋ mih ka mih numki yaka. Asi kaŋaki mb̄eiŋ i chusi mi wə mih kə wi. Namana yaka si mih kəkə fiəŋ fidəkə yi məŋ dəkə a bəni bə bə bəŋki gwu yibə a bə kə bəkətu bə bwa bə ntum bə Jisəs tsəki lə mih.

¹² Bəŋchəsi bə bə chusiki ŋga bi Nyə bəh gia yi kaŋyini bəh gia yi dzaka ki wəmn̄i yi kə mih n̄ kaŋa shəm bum ka fəki i mb̄eiŋ kintəŋ. Ayaka biələ kə binchəsi biə bi chusiki a mih kə ŋkəŋ ŋkəŋ waiŋ ntum wi Klistus.

13 Gia yə mih nī fəki i bijuŋni bi bəni bə bumni bədəkə chi chi bee mbeinj, akə nə? A kəbi a mih nī ka jiə dəkə ntiə widəkə i mbeinj wə i gamtiki mih. Mbeinj dālinya kinḡbə kəŋŋ!

14 Akə mih lə, mih keinj si lə i dzə i mbeinj i kinḡkani kitali wə. Mih kəŋki kə i dzə num ntiə widəkə i mbeinj kəm mih nəŋki kə bieinj bimbeinj. Mih nəŋki num mbeinj. Kəm asi jiə kə bwa bieinj i bətii bəbə bəh i bənih bəbə. Asi jiə bətii bwa bəh bənih bwa bieinj i bwa bəbə.

15 Mih ni saŋliki nalə i bəkəli bieinj bichi biə mih kaŋaki i mbeinj bəh i nya tasi gwu yinj kəm mbeinj. Mih kəŋki lə mbeinj na bəh ŋga, mih kabə ŋkəŋ mbeinj nalə mbeinj ni kəŋki mih a twesi a?

16 Mbeinj yeinj ŋkəŋ a mih nī ka jiə dəkə ntiə i mbeinj wə. Ayakalə, bəni dzakaki a mih nī weli fwəkəyi mbeinj bəh ntəkə.

17 Ma a mi widəkə i bəni bə mih nī faan i mbeinj nī fwəkəyi mbeinj i yeli wuŋ wə a?

18 Mih nī tsa Taytus a wi dzə i mbeinj wə, mih faan tə waiŋnih wibukumbieinj wə a wi dzə bə wi. Taytus nī dzə fwəkəyi lə mbeinj i jəbi wə wi nī dzə a? Ntə buku wi nī fəki kə gia a i kinḡkwaka kimu wə, nyani i gvu wimu wə a?

19 Yuwidəkə mbeinj kwakaki a, si buku baan a dzakaki lə buku baŋyiki gwu yibuku i mbeinj nshinj. Buku dzakaki ka bəni bə Klistus i Nyə nshinj. Nséinj yinj yi shəm, gia yichi yə buku fəki i mbeinj kə i fə ka mbeinj kəkəki.

20 Mih lwaki a mih kələ dza dzə yeinj mbeinj, mbeinj kəbi si mih nəŋki a mbeinj numki, mbeinj tə yeinj mih kəbi si mbeinj nəŋki a mih numki. Mih

lwaki a mih kələ i dza dzə yeiŋ n'yəli num, kiŋghəkə num, shəm yi bəkəli num, mi kwaka a gwu yi wə, mbəkəli wi yeli num, kinyəni num, kiŋghaŋsi ki gwu kilələ num, kinshakyi num.

²¹ Mih lwaki a jəbi wə mih bi fiəni dzəki, Nyɔ wuŋ bi fə kiŋgəmni kwa mih i mbeiŋ nshiŋ, bəh a mih bi numki bəh nshiŋ kəm bə bəni bə bɔ nɪ fəki chu ka kinyeŋ bəh nəni kinyeŋ ki təkəlini bəh ntəkəli, bɔ num maka bɔ kwuni i gia yələ wə.

13

Bəəl dzaka i bəni bə bɔ nɪ fəki chu a bɔ təkniiki

¹ Fa kə kiŋkani kiŋ kitali si mih dzəki i mbeiŋ. Kiŋwakti ki Nyɔ dzaka a, Bɔ ka səmi na winaiŋ nsaka wi mi, bə nəŋ bəni bəfa yuwidəkə bətali bə bɔ bēeŋki nsaka wiwə.

² A nɪ kə jəbi wə mih nɪ dzə i mbeiŋ, i ndzə wuŋ wi kəmsini wə, mih nɪ dzaka i bəni bə bɔ nɪ nəkɪ nəni kichu a, bɔ təkniiki. I liə mih chu dzakaki i bɔ bəh i bəni bəchi, na si mih kəkə i mbeiŋ nshiŋ, a mbeiŋ təkniiki, kəm jəbi wə mih ni fiəni dzə mih ma ni kwasi nshiŋ i mi widəkə.

³ Si mbeiŋ nəŋki a mih fə gia yə yi chusiki a dzakaki Klistus i mbeiŋ tsə dzəh i mih wə, ma mih ni fə. A kəkə a wi kpəsiki lə i nya ŋgəkə i mbeiŋ. Wi kaŋaki lə ŋga i mbeiŋ kintəəŋ.

⁴ Akə ŋkəŋ a bə nɪ baŋŋ wi i kintasi wə wi bəhyi. Ayakalə, i liə wi kə wiwəm num i ŋga bi Nyɔ wə. Buku tə bəhyiki lə asi wi nɪ bəhyiki. Ayakalə, i ŋga bi Nyɔ wə kə a buku bi nəkɪ bəh wi, nəm i mbeiŋ.

⁵ Mbeiŋ tsəiŋ gwu yimbeiŋ ma mbeiŋ yeiŋ a mbeiŋ kələ i kimbum wə. Mbeiŋ məmsi num gwu

yimbein. Mbein yein ki kə a Jisəs Klistus kələ i mbein wə a? Wi kələ i mbein wə, a kəbi a mbein məmsi lə gwu yimbein i yein a mbein gbə.

⁶ Mih kiəki lə nalə a mbein yein a buku ka gbə dəkə.

⁷ Buku tsaki Nyə a kiə mbein ki dza fə kə gia yidəkə a kəbi gia yi chəŋ. Buku nəŋki kə a bəni yein ki a buku tsə məmsi wiwə. Ayakalə, buku tsaki a mbein fəki num gia yə yi kə yi chəŋ namana si yi chusiki ka buku gbə lə məmsi wiwə.

⁸ Buku kəkə i chu fəki gia yə yi waliki ŋkəŋ. Buku kə a i fəki a yə yi təbiki ŋkəŋ.

⁹ Jəbi wə buku si bəhyi mbein ləkəki, ayaka buku ka wəkəki ndzəŋni nalə. Ntsa wibuku kə a mbein kə tsə kaasi.

¹⁰ Akə gia yə mih nyakaki gia yələ i mbein mih kein maka mih dzə, ka i jəbi wə mih ni dzə, mih ma ni dzə ŋga biə Bah nya i mih, i ləki num ləni bəh bi i mbein. Ŋga biələ wi nya a mih maa mbein num maani bəh bi a kəbi i shakyi mbein num shakyini.

Mbəni wi Bəal wigəksini

¹¹ I kaasi Bwa bə nih bəŋ, mih bəniki mbein a bukumbein bəsi. Mbein lūmsi gwú yimbein, ma mbein wəkə ntsa wuŋ ma mbein nūmki i dzaka kimu wə, i nəki a nyiki, yakadəin ka Nyə wi kinəŋ bəh kimbəin ni num bəh mbein.

¹² Mbein bəni i gwu yimbein, mbein māŋni yāŋyi i mbəni wi bəni bə Nyə wə.

¹³ Bəni bə bə kə bə Nyə bəchi bəniki mbein.

¹⁴ Ma shəm yindzəŋni yi Bah Jisəs Klistus, bəh kinəŋ ki Nyə, bəh kijūŋni ki Kin'waka ki Baiŋni nūm bəh mbein bəchi.

**Kinwakti ki Nyɔ Minƙaiŋ Mifian
Chungmboko: Kinwakti ki Nyɔ Minƙaiŋ Mifian (New
Testament+) for Cameroon**

copyright © 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chung (Cung)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Dec 2025 from source files dated 1 May 2025

ff8b447d-0e78-5782-840d-48c27035a093